

FESTIVALURI, GALE ș.a.

GALA TÂNĂRULUI ACTOR

Alina MANG

Un HOP timid

Am sperat, crezând că e și firesc, ca, de la o ediție la alta, Gala HOP să ia amploare, să câștige interes în rândul celor cărora le este adresată – tinerii actori absolvenți ai ultimilor patru ani – să se transforme într-o manifestare vie și dinamică, în stare să le capteze energiile, să împrumute din elanul firesc al vârstei și din nonconformismul lor. Dar lucrurile nu stau deloc așa.

Nu îmi propun să despic firul în patru, căutând răspunsuri sau soluții, dar nu mă pot opri să nu compar ceea ce am văzut cu ceea ce am sperat. Am constatat astfel că, deși s-a tot vorbit de numărul mare al concurenților prezenți în acest an la preselecție, Gala a fost „săracă”. Sunt tineri pe care i-am remarcat la facultate sau i-am descoperit mai apoi, vizionând diferite spectacole, dar ale căror nume nu le-am regăsit în programul Festivalului de la Mangalia, deși mi-ar fi făcut o mare plăcere. UNITER, principalul organizator (alături de Ministerul Culturii și Cultelor, Primăria Municipiului Mangalia, TVR), a strâns în rândul publicului profesori universitari, critici, directori de teatre (din București și din țară), secretari literari etc. Consider că participanților li s-a oferit o șansă, aceea de a juca într-o singură seară în fața tuturor acestor persoane, adunate laolaltă în sala de spectacol.

Pe de altă parte, e drept că formula manifestării este caracterizată de conservatorism. Se simte nevoia deschiderii către *altceva*, care să-i confere noutate, infuzie de dinamism și care, pur și simplu, să incite. Propunerea volumului *Nostalgia* al lui Mircea Cărtărescu – drept subiect al probei impuse la Secțiunea individual – poate fi un prim pas. În spatele slabei atracții pe care acest festival o exercită asupra potențialilor concurenți, s-a zvonit că s-ar afla și lipsa unei mize clare, eventual financiară. Exemplele ultimilor ani contrazic această ipoteză, iar în ceea ce privește consistența bănească a premiului cine nu s-ar bucura să fie mai mare? Dar sunt sigură că nici unul dintre cei intrați în concurs nu s-a gândit. În primul rând, la acest lucru.

Galei nu i-ar strica mai mult curaj atât partea organizatorilor, cât și a participanților. În plus, celor din urmă mai multă încredere în propriile forțe, în tinerețea și datoria lor de a schimba, de a da față nouă prezentului.

Cei înscriși la Secțiunea individuală au interpretat un moment după un text liber ales și altul după unul impus. În urma acestora, s-a văzut clar cum concurenții, fie că erau proaspeți absolvenți ai uneia dintre multele facultăți de profil, fie că părăsiseră de ceva timp sălile de clasă, nu și-au putut alunga o atitudine școlărească în construirea secvențelor prezentate. Dacă aș fi fost martora unui examen de actorie, care încheia o etapă în studiul individual, probabil că aș fi fost mulțumită. Dar eram în sala Centrului Cultural de la Mangalia, unde actori, poate fără experiență, dar formați, urmau să contureze cu profesionalism, nu doar cu talent, personaje veridice. Programul liber, în aparență mai ușor, le-a creat dificultăți în alegerea textelor, cel mai adesea nepotrivite. Iar cel impus a scos la iveală lipsa de originalitate în tratarea subiectelor, variantele propuse fiind asemănătoare. Puternica dorință a competitorilor de a demonstra cu tot dinadinsul a diminuat calitatea reprezentațiilor. Ei au vrut să arate că pot trece cu ușurință de la comedie la tragedie, că își pot folosi modulațiile vocii în toate chipurile, indiferent de situație, că raportarea la obiecte funcționează, că știu să se folosească de efectele tehnice, chiar dacă e nevoie, chiar dacă nu.

După încheierea concursului, pronosticurile erau ușor de făcut. Cei doi laureați, Adrian Văncică și Natalie Ester erau, de departe, cei mai buni. Reușita le-a fost adusă de modul inteligent în care au știut să profite de probele la care i-au pus organizatorii, pentru a se afla mereu în avantaj. În clovnul din *Angajare de clovn* de Matei Vișniec, Adrian Văncică a construit un personaj care te provoacă să uiți de autorul său literar și să urmărești doar performanțele actorului. Cel care râde, plânge, așteaptă reacția spectatorilor pentru a le răspunde fără ezitare. În momentul ales din *Nostalgia*, așezat pe un scaun, el își spune povestea cu economie de mijloace, dar convingând publicul.

Natalie Ester, influențată de lectura lui Cărtărescu, își concepe un *Curriculum vitae* cu care și-a susținut ambele probe, într-o singură ieșire la rampă. A avut abilitatea de a da tonuri diverse interpretării, fără a cădea în excese, păstrând un permanent echilibru. Un joc inteligent cu care a cucerit o sală întreagă.

Cel mai aproape de premiul a fost Maria Obretin. A știut să *comunică*, ferindu-se, în mare parte, de stridențe. Personajul său a fost gândit, construit coerent cu stăpânirea mijloacelor personale de expresie. Din păcate, anul acesta la Mangalia nu se poate vorbi de o competiție care să fi ridicat tensiunea în sală, la care lupta pentru victorie să fie strânsă și, într-un prezumtiv punctaj, diferențele să se facă la sutime (așa cum ne-am dori).

La cea de-a doua secțiune a Festivalului, juriul (Cornel Todea – *președinte*, Cristina Modreanu, Felix Alexa, Ștefan Iordache, Virginia Mirea) a trebuit să aleagă între cele șase grupuri ajunse în finală. Este de menționat propunerea curajoasă a unor actori, care semnează și regia *Ultimului spectacol*, pe un text al lui Cătălin Rotaru, interpretul personajului principal. Demersul lor s-a oprit însă aici. I-a lipsit tăria de a-și duce până la capăt ideile. De a le contura clar și cu o finalitate precisă.

Ciprian Nicolăiasa și Rareș Traian Pârlog au susținut o demonstrație fadă și pretențioasă cu *Chelnerul* mut după Harold Pinter.

Primul spectacol, în adevăratul sens al cuvântului, prezent în competiție a fost *Novecento* după Alessandro Barrico, în regia lui Florin Vidamski, de altfel și interpretul monologului, el având-o parteneră pe Fatma Mohamed la

realizarea momentelor coregrafice. Lucrat sensibil, expresiv ca imagine și interpretare, bogat în mijloace, spectacolul are căderi de ritm, care induc o stare de monotonie. E posibil ca pe umerii lui Florin Vidamski să stea o sarcină prea mare sau ca adaptarea la un nou spațiu de joc să-i fi creat probleme.

Proprietate condamnată după Tennessee Williams a fost o încercare eșuată a interpreților din distribuție, conduși de regizorul Vasile Toma. Jucat la Green Hours, spectacolul *Născut vinovat* de Ari Roth, regia Erwin Șimșensohn, pierde din forță pe scena de la Mangalia. Dar se văd bine decupajul regizoral, construcția serioasă, iar actorii se arată a fi pregătiți să urce cu profesionalism pe o scenă de teatru. Dintre ei, Raluca Oprea a fost răsplătită cu premiul „Timică”, acordat de Asociația MASTER CLASS.

Alte două premii au fost obținute de *Ursul* de A.P. Cehov, regia Mihaela Triboi, pentru cel mai bun spectacol și premiul special al juriului „Sică Alexandrescu”, revenit Ioanei Calotă. Un exercițiu teatral, bine construit pe situații comice, care i-a dat prilejul lui Lucian Ghimiși să se vadă fără probleme chiar și într-un rol secundar, iar Ioanei Calotă să-i fie confirmat talentul, în ciuda, de această dată, a unor ușoare stridente în interpretare.

Aceștia sunt cei care în 2003 au trecut HOP-ul. Premiați sau nu, criticați sau lăudați, ei au învins, cum spune directorul Galei, Cornel Todea, „propriile bariere, neliniști, aprehensiuni față de critici, orgolii față de propriii colegi de generație”.

Cu premianții în direct

Natalie Ester și Adrian Văncică sunt cei care s-au luptat anul acesta cu HOP-ul și au învins. Ei știu că îi mai așteaptă încă multe altele, dar sunt siguri că le va face față. Natalie a absolvit în 2001 Universitatea Hyperion, la clasa profesorilor Catrinel Dumitrescu și Emil Hossu. Adrian – UNATC în 1999, la clasa profesorului Mircea Albulescu. Ea este angajată la Teatrul Evreiesc, unde joacă cu bucurie, el este hotărât să facă teatru și caută o provocare. Despre ei și generația căreia îi aparțin, despre visurile și speranțele, supărările și nevoile lor, despre Gala Tânărului Actor îi lăsăm pe ei să ne vorbească.

Natalie Ester: Gala HOP este un test pe care ar trebui să îl trecem cu toții. Sunt mult mai mulți cei care ar trebui să se încumete să vină la Mangalia. Nu știu de ce nu o fac. Au participat peste 30 de actori la preselecție, dar și atunci sala mi s-a părut goală... Cunosc și alți tineri talentați decât cei care au fost prezenți acolo. Eu am realizat că acest festival se numește Gala Tânărului Actor și că, din păcate, tinerețea nu este veșnică. Mai am și la anul o șansă, pe care nu o voi rata.

Adrian Văncică: Eu mai puteam participa doar în acest an. Pentru mine Mangalia a reprezentat cu adevărat o șansă! Nu s-ar putea face și o secțiune *off*? Poate sunt artiști care au depășit perioada de vârstă, dar care au astfel ocazia să mai arate ceva dacă vor. Generația mea nu a prea avut încredere în